

викопного палива (без уловлення та зберігання вуглецю) до 2100 року. Паризька угода підкреслює необхідність узгодження фінансових потоків з метою обмеження глобального підвищення температури до 1,5 градусів за Цельсієм. Досягнення цієї мети вимагатиме значного загального зростання інвестицій у альтернативну енергетику порівняно з останнім десятиліттям. Оцінки необхідних щорічних інвестицій у альтернативну енергетику до 2030 року для досягнення цілей Паризької угоди в діапазоні 1300-1864 мільярдів доларів США, інвестиції повинні зрости на 162-276%. Малий бізнес, який не тільки споживає енергію, але й виробляє енергію може відігравати велику роль в накопиченні енергії та управлінні попитом.

Проведений аналіз прогнозно-аналітичного інструментарію управління інвестуванням в альтернативну енергетику в умовах надзвичайних ризиків суб'єктів господарювання показує, що війна в Україні спровокувала надзвичайні ризики суб'єктів господарювання у енергетиці. Країни світу планують значне збільшення інвестицій у альтернативну енергетику порівняно з останнім десятиліттям. Малий бізнес повинен не тільки споживати енергію, але й виробляти енергію, щоб відігравати велику роль в накопиченні енергії та управлінні попитом.

Література:

1. Черницька Т. Альтернативна енергетика Сполучених Штатів Америки в умовах глобальних викликів / Т. Черницька, Ю. Новосад // Міжнародна економічна політика. – 2018. – № 2. – С. 75-108.

2. Кушнір Д. Сучасний стан та перспективи розвитку альтернативної енергетики / Д. Кушнір, М. Балджи // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. – 2019. – № 3. – С. 113-126.

3. Смолич Д. В. Активізація кластерних ініціатив в сфері енергозбереження та альтернативної енергетики у Волинському регіоні / Д. В. Смолич // Економічний форум. – 2019. – № 1. – С. 40-45.

4. World Energy Investment 2022 [Electronic resource] // IEA. – Access mode: <https://iea.blob.core.windows.net/assets/b0beda65-8a1d-46ae-87a2-f95947ec2714/WorldEnergyInvestment2022.pdf>. [in English].

5. Energy Transition Investment Trends 2023 [Electronic resource] // BloombergNEF. – Access mode: <https://assets.bbhub.io/professional/sites/24/energy-transition-investmenttrends-2023.pdf> [in English].

Фурсова В. А., Сисойкін І. О.

Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «ХАІ»

ФУНКЦІЇ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК АНАЛІТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах невизначеності та ризиків, які посились веденням бойових дій на території України особливу актуальність набуває управління капіталом підприємства, як ключового елементу фінансування діяльності суб'єкта господарювання та джерела генерації добробуту власників. З метою підвищення ефективності аналітичної складової управління капіталом, важливе значення має виділення його функцій, що й актуалізувало тему дослідження.

Метою дослідження є визначення функцій власного та запозиченого капіталу підприємства, як аналітичного інструментарію управління в умовах невизначеності та ризиків.

Категорія «капітал» є дуже широкою за своєю сутністю та має значну кількість інтерпретацій його визначення. У загальному вигляді капітал являє собою економічний ресурс, який складається з джерел утворення та сукупності основних і оборотних фондів

суб'єкта господарювання, що мають вартість, підпорядковується власникові, використовується у виробництві та характеризується такими ознаками, як: обіговість, дохідність, ризиковість та періодичність використання [1, с.203].

Зазначимо, що капітал підприємства формується за рахунок власних та запозичених коштів.

Позиковий фінансовий капітал представляє собою капітал, який було надано підприємству в тимчасове користування на умовах платності і повернення у вигляді кредитів банків або фінансових компаній, коштів інших підприємств у вигляді векселів, облігаційних позик, різного роду кредиторської заборгованості, лізингу, податків тощо. [1, с.204, 2, с.1]

Серед функцій позикового капіталу підприємства виділяють такі [3, с.47]:

– захисна, тобто залучений капітал, як частина капіталу суб'єкта господарювання, є одним із джерел фінансування його резервів;

– виробнича – завдяки використанню позикового капіталу розширюється виробнича діяльність підприємства;

– оперативна – позиковий капітал використовуються для придбання необхідних активів;

– регулююча – полягає в управлінні фінансовим станом підприємства;

– інвестиційна – позиковий капітал використовується для фінансування інвестиційних проектів та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання;

– соціальна – використання залученого капіталу сприяє підвищенню ефективності управління та інституційному розвитку.

Власний капітал підприємства являє собою самозростаючу вартість, яка втілена в інвестованих і накопичених фінансових ресурсах, що належать підприємству та використовуються з метою фінансування господарської діяльності [4, с.18].

Дослідниками Івченко Л.В. та Удовик Н.Л. систематизовано функції власного капіталу, до яких відносяться [5, с.57]:

– гарантійна (відповідальності і захисту прав кредиторів);

– довгострокового фінансування (функція фінансування та забезпечення ліквідності);

– розподілу доходів і активів (база для нарахування дивідендів і розподілу майна);

– основоположна (функція заснування та введення в дію підприємства);

– самостійності і влади;

– кредитоспроможності;

– фінансування ризику;

– компенсації понесених збитків;

– регулятивна;

– організаційна;

– довготермінового кредитування;

– захисна функція;

– функція управління та контролю;

– рекламна (репрезентативна) функція.

Але, деякі функції дублюють один одного. Так, наприклад гарантійна функція є співзвучною з функцією відповідальності і захисту прав кредиторів, функція довготермінового кредитування аналогічна до функції довгострокового фінансування, а функція нарахування дивідендів і розподілу майна переплітається з функцією компенсації понесених збитків, оскільки тимчасові збитки мають погашатись за рахунок власного капіталу [5, с.18].

Висновки. Таким чином, капітал підприємства виступає як ключовий аналітичний інструмент для прийняття стратегічних та фінансових рішень в умовах невизначеності та ризиків. Ефективне використання капіталу з урахуванням функцій, які виконує власний та залучений капітал, дозволяє підприємствам досягати своїх цілей та забезпечувати стійкість у господарському середовищі.

Література:

1. Круш П.В., Мастюк Д.О. Еволюція теоретичних підходів визначення сутності капіталу підприємства. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/13977/1/31.pdf>.
2. Домбровська С.О. Роль та значення позикового капіталу підприємства. URL: <https://core.ac.uk/reader/147040810>.
3. Олексюк О.І. Сучасна методологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства: Монографія. — К.: КНЕУ, 2007. — 176 с
4. Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні //Економіка та держава. — 2020. — № 7. — С. 16-23.
5. Івченко Л.В., Удовик Н.Л. Власний капітал: джерела формування та функції // Молодий вчений. — 2016. — № 1 (28). — Ч. 1. — С. 55-59.